

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Clarissimi Viri Henr. Zoesii Amersfortii, In Academia
Lovaniensi I. V. D. Et Antecessoris Commentarius In Jus
Canonicum Universum, Sive Ad Decretales Epistolas
Gregorii IX. P. M.**

Zoesius, Hendrik

Coloniae Agrippinae, 1691

Titulus XXXV. De Purgatione Vulgari.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62329](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62329)

officio & beneficio, si ea sit criminis gravitas, d. c. 10. quæ restituuntur, peracta purgatione, nisi quid aliud sit, quod reum gravet, ut in d. c. 10.

TITULUS XXXV.

De Purgatione Vulgari.

SUMMARIUM.

1. Purgationis hujus modi varii.
2. Probatio sugarum per aquam.
3. Sanguis erumpens de cadavere occisi an arguat presentiam occisoris?
4. Provocatio ad divinum iudicium an licita?

IN usu olim fuit multiplex purgandi genus, secundum diversos gentium mores, nullo legitimo usu inductum, sed vulgi quadam usurpatione, observationeque superstitiosa potius quam religiosa, ut rectissime nominentur vulgares purgationes. Eo spectant duella, c. 1. & 2. h. t. ne quidem lege veteri probata, can. Monomachiam II q. 4. de quibus sup. De Clericis pugnant, in duello. Del-Rio Disquis. Mag. lib. 4. c. 4. qu. 4. sect. 2. Probatio item per ignem, prunas ardentem, ferrum candens, a quam calidam sive ferventem, frigidam; quæ si manit quis tangat, pedibus calcet, aut membrum totum immergat, illatus probabat suam innocentiam; de quibus passim II, q. 4. Cujusmodi metito peregrina iudicia vocantur in e. Ex tuarum s. sup. tit. prox. & damnantur tamquam superstitiosa & fallacia, per quæ sæpe innocens damnetur, c. 1. & 2. h. t. (contra regulam, quæ habet, præstare nocentem dimitti, quam innocentem damnari, l. Absentem in princ. D. de penis.) noxius vero demonum præstigijs liberetur, ut rectè ejusmodi proba vocetur popularis in can. Mennum II, q. 4. & superstitiosa ad inventio in can. Consulisti ead. q. ubi Stephanus Pont. examen per ferrum candens & aquam ferventem prohibet, non tantum duo illa genera superstitiosa iudicans, sed omnia alia, urrectè ibi supplet Gratianus, Credo equidem aliquando rem evenisse,

& alicujus innocentiam ita esse declaratam, fuitque ille mos diu observatus cum felici successu, ut videre est apud Del-Rio d. loco sect. 3. & 4. Covar. 4. Var. c. 23. & ibi Vffel, sed ad miraculum spectat, quod poscere non necessarium, est tentare Deum, ut jure sit sublatum & prohibitus, c. 3. h. t.

Huc pertinet proba olim passim usitata in Germania præcipue, qua veneficæ undique raris aquis injiciuntur, & si submergantur, innocentes habeantur; si verò supernarent, toxice. Superstitiosa enim est, & proinde à iudicibus non frequentanda, ut multis probat Del-Rio d. c. 4. q. 5. sect. 1.

Sanguinem erumpentem de cadavere intercepti volunt quidem indicare præsentiam occisoris. Quæ res omnino dubia est. & videtur spectare ad probationem vulgarem, & ne quidem sufficere sola ad indicendam quæstionem, ut probatum D. de quæstionib.

Provocatio ad divinum iudicium nihil quidem superstitiosis habet, res tamen est plena periculi, nisi vitæ sanctitas adsit, nec facile attentanda; quamvis sit sine peccato, si fiat extra vindictæ cupiditatem, desperationem, vanitatem, aut aliam viciosam affectio-nem. Nisi per notoriam injulitiam oppressus provocet bono fine, ut appareat provocantis innocentia, aut iniquus iudex terrore perculsus desinat ab oppressione & concussione. Certum est, esse letale in eo, qui injustè citat, quod graviter sigillet famam eorum, quos citat. Qui si constat de iustitia iudicis, rectè citationem talem contemnunt, cum iusto iudici non supplicium, sed præmium sit expectandum à Deo. Quod si anxietas premat iudicem citatum super sententiæ iustitia, malè facit contemnendo citationem; rectius si diligentius examinet ac perpendat, si quod gravamen potuerit intulisse, idque emendet, cum sit facilè ut peccetur. Exempla hac super te plura enumerat Del-Rio d. c. 4.

q. 4. sect. 6. & alii, quamvis non mereatur fidem.

**

Hhhh

Fl